ახალი სხივი

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

სამშაბათი, 23 თებერვალი 1910 წ. № 17

გაზეთი „ახალი სხივი“ ღირს როგორც თფილისში ისე თფილისს გარეთ ერთი წლით 7 მან. ნახევარი წლით 4 მან. თვიურად: თფილისში 80 კაპ. თფილისს გარეთ 90 კ. სამი თვით თფილისში 2 მ. 20 კ., თფილისს გარეთ 2 მ. 50 კაპ. ცალკე ვარ გარეთ—ორჯერ მეტი იმაზე, რამდენიც თფილისში ღირს.

განცხადებების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით—15 კაპ. შუანასკვრზე 10 კაპ. სამგლოვიარო განცხადება თითოჯერ საღამოს 4 საათამდე 3 მან. 4 საათის შემდეგ—მეტი. გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ თვის პირველი რიცხვიდან.

ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება. დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები არ ინახება და მათ შესახებ რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას არ კისრულობს. ერთი თვით ინახება მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები. წერილობით პასუხისთვის საჭიროა საფოსტო მარკები, ადრესის გამოცვლა თფილისიდან თფილისს გარეთ ღირს 80 კაპ. სხვაგან—40 კაპ. ცალკე ნომერი ღირს ყველგან ერთი შაური. რედაქციის ადრესი: თფილისი, ვანქის ქუჩა

ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„ახალი სხივი“

მიიღება ხელის მოწერა 1910 წლისათვის

გაზეთი ღირს: თფილისსა და თფილისს გარეთ ერთი წლით 7 მ., ნახევარი წლით 4 მ., საზღვარ-გარეთ: ერთი წლით 14 მ., ნახევარი წლით 7 მან. სამი თვით: თფილისში 2 მ. 20 კ., თფილისს გარეთ 2 მ. 50 კ., ერთი თვით: თფილისში 80 კ., თფილისს გარეთ 90 კ.

ხელის მოწერა მიიღება: თფილისში „ახალი სხივის“ კანტორაში, ბათუმში, სამტრედიაში და ჭიათურაში რკინის გზის შკაფებში, ქუთაისში ის. კეცარიძესთან, ჩოხატაურში ს. თავართქილაძესთან—წიგნის მაღაზიაში, ოზურგეთში მ. თალაკაძესთან, ხიდისთავში ნ. კობიძესთან, ფოთში ს. ორაგველიძესთან. დანარჩენ ადგილებიდან ფოსტით უნდა გამოგზავნონ ფული რედაქციის კანტორაში.

რედაქციის ადრესი: რუსის ქუჩა № 3, შემოსავალი დიდი ვანქის ქუჩიდან.

ფულის გამოსაგზავნი ადრესი: Тифлисъ, тип. „Шрома“, Калистрату Конст. Цуладзе.

მიიღება ხელის მოწერა ორ-კვირეულ ჟურნალ ესპერანტოს ენაზე, სიტყვების და წინადადებების ქართულ, სომხურ და რუსულ ენებზე განმარტებით

„კავკასიის ესპერანტისტი“

ჟურნალის მიზანია ესპერანტოს ენის გავრცელება კავკასიის მცხოვრებთა შორის. სხვა და სხვა სტატიების გარდა ჟურნალში მოთავსებული იქნება სისტემატიური გაკვეთილები ესპერანტოს ენის შესასწავლად რუსულ, ქართულ და სომხურ ენების შემწეობით. ჟურნალში პასუხი მიეცემა ყოველ კითხვაზე ამ ენის შესახებ ხელის მომწერლებს.

ხელის მოწერა მიიღება: 1) მიხაილოვის პროსპ. № 98 ძმ. ჰაჯიევების მაღაზიაში, 2) პუშკინის პასაჟი, ს. სოლომონიანცის ცინკოგრაფიაში, 3) კვირაობით, 11—12 საათ. 1-ლ სავაჟო გიმნაზიაში.

ხელიწადი 1 მანეთი

სხვა ქალაქებიდან: Тифлисъ, Панасевич ул. № 1, Айку Тер-Аствацатрянцу.

ხელიწადი 1910 წლისათვის მეოთხე.

მიიღება ხელის მოწერა

ყოველ-კვირეულ იუმორისტულ ჟურნალზე

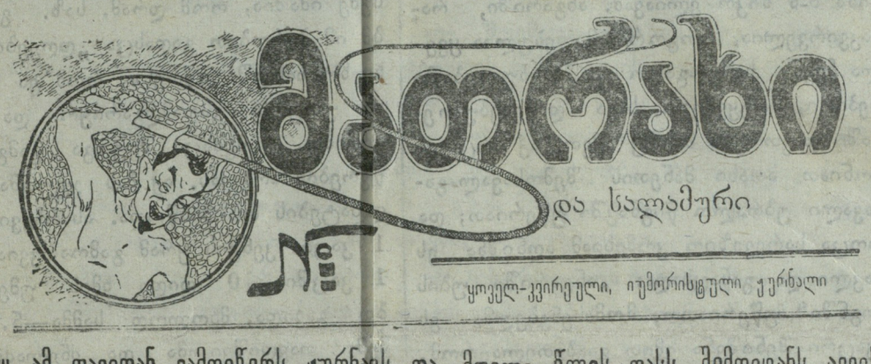

ყოველ-კვირეული, იუმორისტული ჟურნალი

ვინც ამ თვიდან გამოიწერს ჟურნალის და მთელი წლის ფასს შემოიტანს ავეისტოს პირველ რიცხვებში ჟურნალთან ერთად

პრემიათ გაეგზავნება ახალი პრეისული

ჟურნალი წლიურათ ღირს 5 თვიურათ 50 კ. ცალკე ნომერი 10 კ.

ფულის გამოსაგზავნი ადრესი: Тифлисъ Типографія Т-ва „Шрома“ Василію Карамановичу Болкваде.

თფილისის ქერმო სამკურნალო

30 მუდმივი საწოლით და სამშაბათობრ განუწყვეტლებით. დია არის ყოველ დღე გარდა მოსიარულე ავათმყოფთათვის.

ქსენიევის ქუჩა, საკუთარი სახლი, № 7, „ეტნელის“ სასტუმროს ახლოს, ტელეფონი № 590.

ლამბაშიძე ვ. დ. შინაგან და ბავშვ. ყოველ დღე, გარდა კვირისა 11—12 ს.

ჯედევანიშვილი ვ. ა. ნერვების და ელ. ორშაბ., ოთხშ. და პარ. $10^1/_2$—11.

გუნკო ზ. ა. შინაგანი. შაბათს 1—2 ს. და კვირას 11—12 ს.

ძიძოძე ტ. ს. შინაგანი. ორშ. და ოთხშაბათობით 9—10 ს.

ძაღნიძე ა. ა. კანისა და ვენ., ყოველ დღე, კვირას გარდა $2^1/_2$—$3^1/_2$ ს.

მაღალაშვილი ზ. ზ. შინაგ., სამშ. და პარ. 10—12 ს.

მანსვეტაძე ვ. ვ. შინაგანი. ორშაბათ., ოთხშ. და პარ. 1—2 ს.

მელიქიშვილი ნ. ვ. ქირურგ. და დედაკ. ყოველ დღე 12—1 ს.

მუსხელიშვილი ვ. ს. თვალის. ორშაბათ. ოთხშ. და პარსკ. 2—$2^1/_2$ ს.

ფიცხელაური რ. ბ. ქირურგ., ყოველ დღე 11—12 ს.

პოპოვი ბ. ა. ყურის, ყელის და ცხვირის, ყოველ დღე, გარდა პარ. 2—$2^1/_2$ ს.

რცხილაძე ნ. კბილ. ყოველ დღე 9—10 ს,

სოგოლევსკი ვ. ვ. ქირურგ. ყოველ დღე. 9—11 ს.

სამკურნალოს აქვს მოწყობილი საკუთარი მიკრო-ქიმიური და ბაქტერიოლოგიური ლაბორატორია, რომელსაც განაგებს ექიმი ე. გ. ფდოროვი. (100—85)

რჩევა ღირს 50 კ., საწოლები 2 მანეთიდან დაწყებული. ოპერაცია, კონსულტაცია, ელექტრონით წამლობა, მასსაჟი, ყვავილის აცრა, ძიძათა შემოწმება და შეღავათიანი საფასურით.

ვოგზლის ქრმო სამკურნალო

დიაა ყოველდღე მოსიარულე ავათმყოფთათვის. ვოგზლის ქ., № 8; ს. ენფიაჯიანცისა (ტელეფონი 695.

ექ. ს. ჯაშაყმაძე კბილის ავათმყ. ყოველ დღე 10—11 ს.

ექ. ი. გოგიართელი ყოველ დღე 2—4 ს.; შინაგან და ბავშვ. ავათმყ.

ექ. ა. ნ. დიასამიძე: ყოველ დღე $11/_2$—$12^1/_2$ ს.; სიფილ., ვენ. და კანის ავათმყ.

ექ. ნ. მ. მელიქიშვილი: ყოველ დღე 1—2 ს.; დედათა და ქურურგ. ავათმყ.

ექ. ბ. ა. პოპოვი: ყოველ დღე, გარდა კვირისა 12—1 ს.; ყელის, ცხვირის და ყურის ავათმყ.

ექ. ვ. ნ. მუსხელიშვილი: სამშაბათს ხუთ) და შაბათს 2—$2^1/_2$ ს.; თვალის ავათმყოფ.

ექ. ვ. ნ. ფედოროვი: ყოველ დღე, გარდა ოთხშ. და კვირ. 11—12 ს. შინაგანი და ბავშვ.

მიკროსკოპიული, ბაქტერიოლოგიური და ქიმიური გამოკვლევანი, აგრეთვე ყვავილის აცრა და ძიძათ გასინჯვა.

ფასები რჩევისათვის 50 კაპ., ოპერაციები და კონსულტაცია მორიგებით. (100—86)

კბილის ექიმი

როშანიშვილი—დგებუაძისა

იღებს ავათმყოფებს 2—6 საათამდის. პლომბის გაკეთება, კბილის ამოღება და ხელოვნური კბილების ჩასმა ყველასათვის ხელმისაწვდენ ფასათ. მოსწვლე ბავშვებს დაკლებულ ფასებში.

ახალი ბინა: ავჭალის ქუჩა № 34.

ჟურნალი

„ფასკუნჯი“-ს

რედაქცია

სთხოვს ბბ. აგენტებს გამოგზავნონ ხელის მოწერის ფული და ხელის მომწერთა სია.

ჟურნალის პირველი № გამოვა მარტის შუა რიცხვებში შემდეგის შინაარსით: ნაწარმოებნი—განდეგილის, უჯ. გაბაშვილის, გ. მაყაშვილის, ს. შანშიაშვილის, ტ. რამიშვილის, ს. სარაჯიშვილის; წერილები—ნ. მარრის, კ. აბაშიძის, გურ. რობაქიძის, ე. თუმანიშვილის, სიტყვასი და სხ.

სურათები—ერთი ფერადი, ორი ფოტოტიპიური და ათი ცინკოგრაფიაში გაკეთებული.

ადრესი: Тифлисъ, типографія „Сорапань“.

ამით საყოველთაოთ ვაცხადებთ, რომ ყოვლად საუკეთესოთ და უტყუარათ ცნობილი

პასხალიდის აბრეშუმის თესლი

როგორც გასულ წლებში, ისე წელსაც მინდობილი აქვს **გასასყიდათ ფაბრიკი**

სავე დადგენილ ფასებში

მათე გაბრ—ს-ძე რუსიძის კანტორას

ქ. გალუგში, მარიინსკის პროსპ. სახ. № 10 (15—4)

ძართველთა გამომცემელ ამხანაგობის

„ცინკოგრაფია“

იღებს ყოველ-გვარ ზაკაზებს კლიშეებისა და ასრულებს სუფთათ თავის დროზე.

ადრესი: თფილისი, დიდი გასჭის ქუჩა, სახლი № 12 ზემო სართულში. (0—5)

სახელმწიფო დუმა

(საგ. დეპეშ.)

20 თებერვალი.

თავმჯდომარეობს შიდლოვსკი.

განაგრძობენ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხარჯთ-აღრიცხვ ს შესახებ კამათს. ლვოვი პირველი აღნიშნავს, რომ მესამე დუმის გახსნისას ამბობდენ მთავრობა 17 ოქტ. მანიფესტის საფუძველზე მტკიცე პოლიტიკას ეწევა; რომ ყველა შეცოდმები ადგილობრივ მთავრობების და ბიუროკრატიულ წეს-წყობილების ჩვეულებრივი ბრალი იყო. ეხლა ეს ოცნება უნდა უკუ ვაგდოთ და ვადგიაროთ, რომ შინაური პოლიტიკის მთელი ბრალდება მთავრობას აწევს კისერზე და არა მის ადგილობრივ აგენტებს. მთავრობამ მცხოვრებთა ყველა ელემენტები თავის წინააღმდეგ აამხედრა. მთავრობამ მოინდომა სამღვდელოების მიმხრობა, რომ ის თავის დასაცავ იარაღათ გამოეყენებია, მაგრამ ეს იარაღიც თავის წინააღმდეგ მიიმართა. ამ ტრიბუნაზე გამოდის მინისტრი და რომ მემარჯვენეთა გული მოიგოს, სხვა ერებს შეურაცყოფას აყენებს (მარცხნით ტაშისცემა) მთავრობა ანგრევს ქალაქის და ერობათა დაწესებულებებს.

უკვე იწყება ჩუმი მოქალაქობრივი ომი და მე ვშიშობ, რომ ისევ დადგება სისხლის ღვრის დრო, რაც რუსეთს დაღუპვის კარამდე მიიყვანს. სვეტინსკის აზრით მთავრობა პოლონელ ხალხის მიმართ დამანგრეველ პოლიტიკას ეწევა, რომ გაამაგროს ძველი რეჟიმი და პოლონელთა არსებობას ძირი გამოუთხაროს. შინაგან სამინისტროს პოლიტიკასთან დამოკიდებულების გამოსახატავათ —ამბობს დასასრულ ორატორი—პოლონეთის კოლო სამინისტროს ხარჯთაღრიცხვის მუხლებრივ განხილვაზე გადასვლის წინააღმდეგ მისცემს ხმას. მიაგკი ამბობს, რომ სამინისტროსთვის გადადებული ფულები უმთავრესათ პოლიციაზე და ისეთ ორგანოებზე იხარჯება, რომლების შემწეობითაც მთავრობა ებრძვის ხალხს, მაგრამ უნდა ახსოვდეს მთავრობას, რომ რუსეთის ხალხის სისხლში ჩაყრილი საფუძველი მაგარი იქნება.

ჩხეიძე სიამოვნებით აღნიშნავს მაკლაკოვის განცხადებას, რომ მას უკვე აღარაფერი სწამს მთავრობის და უსურვებს, რომ ეს უნდობლობა განმტკიცებულიყოს, რადგან მაკლაკოვი ძალიან გატაცებული იყო მთავრობისადმი ნდობით. ტყუილია მაკლაკოვის განცხადება, თითქო ხალხმა ოდესმე წინდაწინ ნდობა გამოუცხადა მთავრობას: მთავრობამ გაიმარჯვა ხიშტებით და ტყვიის მფრქვეველებით, საზოგადოება ხმას არ იღებდა (მარცხ. ტაშ. ცემა) ორატორის აზრით შეუძლებელია ძალა დაატანო მთავრობას ეგზამენი დაიჭიროს სოფლათ რევოლიუც მოთხოვნების გაყვანით. ტყუილათ მოუწოდებს მაკლაკოვი ფრაქციას, რომელიც სამი წელიწადია მთავრობას ემსახურება. ორატორს შესაძლებლათ მიაჩნია მხოლოდ უარი უთხრას სამინისტროს ფულებზე და მოუწოდოს საზოგადოებას გადამჭრელ ბრძოლისაკენ, რასაც მხოლოდ მარტო ერთს შეუძლია დაიხსნას რუსეთი განსაცდელიდან (მარცხნით ტაშის ცემა). ფრიდმანი აღნიშნავს, რომ ებრაელთა საკითხი მჭიდროთ შეკავშირებულია საერთო პოლიტიკასთან და მისი ნამდვილი ბარომეტრია. ებრაელთა დღევანდელი აუტანელი მდგომარეობა იმის დამამტკიცებელია, რომ რუსეთში კონსტიტუცია არ არის. გოლოლობოვი მაკლაკოვის საპასუხოთ კითხულობს რა აქვს სახეში მას, როცა საზოგადოებაზე ლაპარაკობს. მართალია, რევოლიუციონერებმა ეგზამენი ვერ დაიჭირეს, მაგრამ ესევე არ შეიძლება ითქვას საზოგადოების შესახებ: დაინახეს თუ არა ბარრიკადები, ეკკლესიებში თოფების გრიალი და ჯვრებზე წითელი დროშები, საზოგადოებამ პასუხი გასცა. არა თუ მარტო მემამულეებმა, მთელმა ეროებებმა დარაჯების რაზმები გაიჩინეს. მთავრობის ვალია დაიცოს მცხოვრებნი ძარცვა-გლეჯის, დაწვისაგან სხვა ამგვარ ბოროტებათაგან: მან ეს ეგზამენი დაიჭირა. ტყუილია თითქო მთავრობა რეფორმების გზას არ დასდგომოდეს. მან მოიწვია პირველი დუმა, მაგრამ ხალხის წარმომადგენლებმა მას მხარი არ დაუჭირა. პირველი დუმა ვიბორგის მოწოდებით გათავდა. (მარჯვნით ტაშისცემა) მთავრობამ მოიწვია მეორე დუმა, მაგრამ ის ყაჩაღური გამოდგა. ყველა ამის მიხედვით თავის თავათ ცხადია მესამე დუმის მოწვევის დროს მთავრობა ფრთხილათ უნდა მოქცეულიყო. შეიძლება მან ამ მხრით გადაამეტა, მაგრამ ეს არ უნდა გავუმტყუნოთ, მთავრობას ბევრ ბრალს სდებენ, რომ ის სდევნის პროფესიონალურ კავშირებს, ბეჭდვითი სიტყვას და სხვა, მაგრამ არც ეს უნდა გავუმტყუნოთ, რადგან ბეჭდვითი სიტყვამ ხულიგანური ხასიათი მიიღო. ტყუილათ ფიქრობენ თითქოს მთავრობა არ ზრუნავს ხალხისთვის. ხალხისთვის საჭიროა ეკონომიური ცხოვრების გაუმჯობესება და მთავრობაც ამაზე ზრუნავს. მან შემოიტანა სასამართლოთა რეფორმების პროექტი, რომელიც მემარცხენეებმა დაამახინჯეს, მოახდინა სენატის რევიზიები და სხვა. მაკლაკოვის სიტყვა,—რომელიც დასასრულ ამბობს გოლოლობოვი—შუშხუნას გავს, რომელიც ჰაერში აფეთქების შემდეგ ქრება და მხოლოდ თავის წამლის ცუდ სუნს სტოვებს, რაც რევოლიუციას გვაგონებს. (მარჯვნით ტაშისცემა) საზანავი მთავრობის წინააღმდეგ მიმართულ სიტყვებს ადარებს ფრინველების ეზოს „შანტეკლერს“, სადაც მამლები აღშფოთებული იყვენ, რომ მათ ბადე ჩამოაფარეს, რომ ძერას არ წაელო და თავისუფლება დაუბრუნეს. როდიჩევი აღნიშნავს, რომ საზანავის შედარება სწორია და ახასიათებს მთავრობის ხალხთან დამოკიდებულებას, რადგან მამლებმა კარგათ იციან, რომ მათ შემდეგ სამზარეულოში წაიღებენ. ორატორი ფიქრობს, რომ შინაურ პოლიტიკას ხელმძღვანელებმა არ შეასრულეს თავიანთი მოვალეობა და უმაღლესი მთავრობის აღთქმა. ვაი იმ ქვეყანას, თუ მთავრობა არ აიძულეს გადაუხვიოს ამ გზას. (მარჯვნით ტაშისცემა) ასეთი დაჭირავებული სიცილი ისმოდა 1903 წელსაც (მარცხნით ტაშისცემა). პოლიციის დეპარტამენტის დირექტორი ეკამათება მაკლაკოვს და ციფრებით ამტკიცებს, რომ გადასახლება თანდათან კლებულობს. 1909 წლის 1 თებერვლიდან ცივ ქვეყნებში გაგზავნილი ყოფილა 17,120 კაცი, 1910 წ. 1 თებერვალს დარჩენილა 12,200. 1906 წელს გადაუსახლებიათ 7,777, გასულ წელს 1991, ამ წლის ორ თვეში მხოლოდ 171, გასულ წელზე 50% ნაკლები. შემდეგ ლაპარაკობენ ვიშნევსკი, გაჩინინი და მატველოვი. სხდომა იხურება. შემდეგი სხდომა დანიშნულია 22 თებერვალს.

დეპეშები

(პეტერბურგის დეპეშათა სააგენტოსაგან)

21—22 თებერვალი

სპარსეთი

თეირანი. მეჯლისის თავჯდომარემ შეატყობინა კრებას, რომ სხვადასხვა ადგილებიდან აუარებელი პროტესტები მოდის საზღვარ-გარეთის სესხის შესახებ და მეჯლისს ჯერ სულ არ განუხილავს ეს საკითხი, რადგან მინისტრებს არ შეუტყობინებიათ რუსეთის და ინგლისის პირობები.

საზღვარ-გარეთ

ვენეცია. ტარნოვსკაიას პროტესი. ჩვენებას ართმევენ ნაუმოვს. ის ამბობს, რომ 1908 წელს გაეცნო გრაფ კომაროვსკის. გრაფმა ის წარუდგინა ტარნოვსკაიას, რომელმაც მასზე დრმა შთაბეჭდილება მოახდინა. ნაუმოვი დაუკვირდა მას და მისი ნამდვილი მონა გახდა. ბერიე ართ თუ მოსამსახურე, ნამდვილი ერთგული მეგობარი იყო ტარნოვსკაისა. შემდეგ ის დაპირკობს კომაროვსკის საზღვარ-გარეთ მოგზაურობის შესახებ. კითხულობენ ნაუმოვის დეპეშას ტარნოვსკაისადმი. ირკვევა, რომ ტარნოვსკაიას ორჯერ გაუწევია ნაუმოვი რუსეთიდან ვენაში. ამ დროს ბრალდებულს ფულები შემოაკლდა. ტარნოვსკაიასთან დამოკიდებულების შესახებ დაპირკის დროს ნაუმოვი ტირის. ერთხელ,—განაგრძობს ნაუმოვი,—ტარნოვსკაიამ დაუძახა ნაუმოვს ოთახში და ახვენა კომაროვსკის დეპეშა, რომელშიაც ნათქვამი იყო, რომ მან უგულოფერი იცის და დახმარება ორიოდე, თანაც უთხრა, რომ კომაროვსკი მას სასტიკათ ეჭორბა. ამ დღიდან ნაუმოვი შეურთ ეიწყო კომაროვსკის წინააღმდეგ. ნაუმოვი და ტარნოვსკაია კიევში წავიდენ. ტარნოვსკაიამ წაიკვანა ის სასაფლაოზე, ახვენა დედის საფლავი და სთხოვა ნაუმოვს სამაგიერო გადაეხადა კომაროვსკისთვის. ნაუმოვმა განაცხადა, რომ ის მზათ არის დუელში გაიწვიოს კომაროვსკი. ტარნოვსკაიამ უთხრა, რომ მან უნდა მოკლას კომაროვსკი. ნაუმოვი ტირის, როცა ამას ლაპარაკობს. შემდეგ ის წასულა მოსკოვში ტარნოვსკაიასთან, რომელიც მუდამ აქებებდა შვილი ეძია. ბოლოს ის დასთანხმდა მოეკლა კომაროვსკი, ის მივიდა გენეცაში-კომაროვსკისთან. შეეცდა სახლში და ესროლა რევოლვერი, შემდეგ თვითონ უნდოდა თავი მოეკლა, მაგრამ რევოლვერი არ გაჯარდა. კომაროვსკიმ დანაღვლიანებულის თვალებით შეხედა მას და უთხრა: „ჩემო საყვარელო, რათ ჭქონი ესე?“ ნაუმოვს ცრემლები წასკდა, მივარდა სარკმელთან და სახეს დაუძახა. როცა ოთახში შეგიდენ და დაინახეს, რომ ნაუმოვი ტირის, ეგონათ კომაროვსკიმ თითონ მოიკლა თავი. ნაუმოვს სთხოვეს გასულიყო ოთახიდან. ის ჩაჯდა გონდოლში და მხოლოდ გაქცევაზე ფიქრობდა. სხდომა დაიხურა.

ბერლინი. შინაგან საქმეთა მინისტრის ხარჯთ-აღრიცხვის შესახებ კომითის დრმა დაპირკა ჩამოვარდა კიდევ, თუ როგორ გაცილდან ხელმწიფე ბრუსიის სახლვრებში და საკვირთ სცნო აუცილებლურად ზარალი უგულს, ვინც არხის დრმებით დაკეტვით იზარალებს. სტატს-სეკრეტარმა ამის საპასუხოთ თქვა: ჩვენ შეგვიძლია დავიცით უცხო ხელმწიფე მხოლოდ იმ შეხთხვევაში, შეეთუ ჩვენ ხელიცელებს დახმარებას გავუწევენ ისეთი ზომები, რომელმაც უგულოფერი იცით ანარქისტების შესახებ. ჩვენ ისე გიქცევით, როგორც შეეფერება კულტურულ სახელმწიფოს. ზარალის ანაზღაურების შესახებ კი ზომა არ არსებობს.

ბერლინი. „ფოსს. ცეიტ.“ დეპეშით ატყობინებენ ათინიდან, რომ უწესოების გამო იქ დრმებით დაიხურა უნივერსიტეტი.

ბერლინი. მოუხედავათ იმისა, რომ ხელიცამ ათჯერძალა სოციალდემოკრატებს ტრიბუნების ბრძი თავის მოურა, დღეს იქითკენ გაემართა 6 ათასი კაცი. ხელიცამ

Ամենօրյա ազգային թերթ

Հրատարակվում է Երևանում, Ալավերդյան 3, հեռ. 56-89-01, 56-89-02, 56-89-03

Գլխավոր խմբագիր՝ Արամ Ավետիսյան

Խմբագրության հասցեն՝ Երևան, Ալավերդյան 3

Գրանցված է ՀՀ Մամուլի և տեղեկատվության նախարարության կողմից 1992 թ. հունվարի 15-ին

Տպագրվում է «Հայկական ժամանակ» ՍՊԸ տպարանում

Տպաքանակ՝ 12 500

Ինդեքս՝ 1

Գինը՝ 120 դրամ

Ծավալը՝ 8 տպ. մամուլ

Պատվեր՝ 1

Ստորագրված է տպագրության՝ 12.11.2025 թ., ժամը 18:00

Հանձնված է տպագրության՝ 12.11.2025 թ., ժամը 18:30

Հրապարակման է հանձնվել՝ 13.11.2025 թ.

Էլ. փոստ՝ info@lusakn.am

Կայք՝ www.lusakn.am

Բաժանորդագրությունը՝ ամսական 360 դրամ, եռամսյակային՝ 1 080 դրամ

Հեղինակային իրավունքը պաշտպանված է օրենքով։ Նյութերի վերատպումը կամ օգտագործումը առանց խմբագրության գրավոր թույլտվության արգելվում է։

Հրապարակված նյութերի հեղինակների կարծիքները կարող են չհամընկնել խմբագրության դիրքորոշմանը։

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում և չեն գրախոսվում։

Խմբագրությունը պահպանում է կրճատելու, խմբագրելու և վերնագրերը փոխելու իրավունքը։

Գովազդի տեքստերի համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում։

Գովազդի տարիֆները տե՛ս www.lusakn.am/ads

Գրաֆիկական խմբագիր՝ Նարեկ Մելքոնյան

Սրբագրիչ՝ Հասմիկ Թադևոսյան

Տեխնիկական խմբագիր՝ Վահագն Պետրոսյան

Ֆոտոլաբորատոր՝ Արմեն Ղազարյան

Ցուցանիշ՝ 1

Գինը՝ 120 դրամ

Ծավալը՝ 8 տպ. մամուլ

Պատվեր՝ 1

Ստորագրված է տպագրության՝ 12.11.2025 թ., ժամը 18:00

Հանձնված է տպագրության՝ 12.11.2025 թ., ժամը 18:30

Հրապարակման է հանձնվել՝ 13.11.2025 թ.

Էլ. փոստ՝ info@lusakn.am

Կայք՝ www.lusakn.am

Բաժանորդագրությունը՝ ամսական 360 դրամ, եռամսյակային՝ 1 080 դրամ

Հեղինակային իրավունքը պաշտպանված է օրենքով։ Նյութերի վերատպումը կամ օգտագործումը առանց խմբագրության գրավոր թույլտվության արգելվում է։

Հրապարակված նյութերի հեղինակների կարծիքները կարող են չհամընկնել խմբագրության դիրքորոշմանը։

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում և չեն գրախոսվում։

Խմբագրությունը պահպանում է կրճատելու, խմբագրելու և վերնագրերը փոխելու իրավունքը։

Գովազդի տեքստերի համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում։

Գովազդի տարիֆները տե՛ս www.lusakn.am/ads

Գրաֆիկական խմբագիր՝ Նարեկ Մելքոնյան

Սրբագրիչ՝ Հասմիկ Թադևոսյան

Տեխնիկական խմբագիր՝ Վահագն Պետրոսյան

Ֆոտոլաբորատոր՝ Արմեն Ղազարյան

Ցուցանիշ՝ 1

Լուսաձոր գյուղի ավագանին հրաժեշտ է տվել Ռուբեն Մելիքյանից

Լուսաձոր, 21 սեպտեմբերի, հանքային «Լուսաձոր» ՍՊԸ-ի գործարանի բակում տեղի ունեցավ ընկերության հիմնադիր տնօրեն Ռուբեն Մելիքյանի հուղարկավորությունը։ Նա 63 տարեկանում մահացել է սրտի կաթվածից։ Արարողությանը մասնակցել են հարյուրավոր մարդիկ՝ գործարանի աշխատակիցներ, հարևան գյուղերի բնակիչներ, գործընկերներ և ընտանիքի անդամներ։

Մելիքյանը 1978 թվականին ընդունվել է գործարան որպես էլեկտրիկ և անցել բոլոր աստիճանները մինչև գլխավոր տնօրենի պաշտոնը։ Նրա ղեկավարության տարիներին ընկերությունը վերակառուցել է հին ջրաղացների տեղում գտնվող արտադրամասերը, ստեղծել 140 նոր աշխատատեղ և դարձել շրջանի ամենամեծ հարկատուներից մեկը։ Ընկերության հաշվին կառուցվել են նաև մանկապարտեզ, գյուղական մշակույթի տուն և ամբուլատորիա։

Հուղարկավորության ժամանակ խոսք են ասել գործարանի ներկայիս տնօրեն Արմեն Ղազարյանը, գյուղապետ Նարեկ Հովհաննիսյանը և ընկերության հիմնադիրներից մեկը՝ Վարդան Ավետիսյանը։ Նրանք նշել են, որ Մելիքյանը միշտ հետևել է, որ գործարանի շահույթի մի մասը վերադառնա գյուղին։

Ռուբեն Մելիքյանը հանգչում է գործարանի հարևանությամբ գտնվող գերեզմանատանը։ Նրա հետևից մնացել են կինը՝ Անահիտ Մելիքյանը, երկու որդիներ և չորս թոռներ։

Ամանորյա տոնածառերի վաճառքը կսկսվի դեկտեմբերի 1-ին

Ամանորյա տոնածառերի վաճառքը Երևանում կսկսվի դեկտեմբերի 1-ին։ Այս մասին տեղեկացրել է Երևանի քաղաքապետարանը։ Տոնածառերը կվաճառվեն 12 կետերում՝ Կասկադի հարավային հատվածում, Հանրապետության հրապարակում, Մաշտոցի պողոտայում, Կենտրոնական փողոցում, Ազատության հրապարակում, Թումանյան փողոցում, Արամի և Աբովյան փողոցների խաչմերուկում, Մոսկովյան փողոցում, Կոմիտաս պողոտայում, Ալավերդյան փողոցում և Գայի պողոտայում։

Քաղաքապետարանի տեղեկատվությամբ՝ տոնածառերի գները կսկսվեն 2 000 դրամից՝ կախված բարձրությունից։ Ամենաբարձր ծառերի համար կարող է պահանջվել մինչև 15 000 դրամ։ Վաճառքի կետերում կտեղադրվեն նաև ծառերի ստանդարտներ, որպեսզի քաղաքացիները կարողանան ընտրել իրենց տան համար հարմար չափսը։

Քաղաքապետարանը հորդորում է ընտրել միայն օրինական ճանապարհով աճեցված ծառեր և խուսափել անտառներից ապօրինի կտրված տոնածառեր գնելուց։ Ծառերի ծագման մասին վաճառողները պարտավոր են տրամադրել փաստաթուղթ։

Ամանորյա տոնածառերի վաճառքը կսկսվի դեկտեմբերի 1-ին

Ամանորյա տոնածառերի վաճառքը Երևանում կսկսվի դեկտեմբերի 1-ին։ Այս մասին տեղեկացրել է Երևանի քաղաքապետարանը։ Տոնածառերը կվաճառվեն 12 կետերում՝ Կասկադի հարավային հատվածում, Հանրապետության հրապարակում, Մաշտոցի պողոտայում, Կենտրոնական փողոցում, Ազատության հրապարակում, Թումանյան փողոցում, Արամի և Աբովյան փողոցների խաչմերուկում, Մոսկովյան փողոցում, Կոմիտաս պողոտայում, Ալավերդյան փողոցում և Գայի պողոտայում։

Քաղաքապետարանի տեղեկատվությամբ՝ տոնածառերի գները կսկսվեն 2 000 դրամից՝ կախված բարձրությունից։ Ամենաբարձր ծառերի համար կարող է պահանջվել մինչև 15 000 դրամ։ Վաճառքի կետերում կտեղադրվեն նաև ծառերի ստանդարտներ, որպեսզի քաղաքացիները կարողանան ընտրել իրենց տան համար հարմար չափսը։

Քաղաքապետարանը հորդորում է ընտրել միայն օրինական ճանապարհով աճեցված ծառեր և խուսափել անտառներից ապօրինի կտրված տոնածառեր գնելուց։ Ծառերի ծագման մասին վաճառողները պարտավոր են տրամադրել փաստաթուղթ։

Ամանորյա տոնածառերի վաճառքը կսկսվի դեկտեմբերի 1-ին

Ամանորյա տոնածառերի վաճառքը Երևանում կսկսվի դեկտեմբերի 1-ին։ Այս մասին տեղեկացրել է Երևանի քաղաքապետարանը։ Տոնածառերը կվաճառվեն 12 կետերում՝ Կասկադի հարավային հատվածում, Հանրապետության հրապարակում, Մաշտոցի պողոտայում, Կենտրոնական փողոցում, Ազատության հրապարակում, Թումանյան փողոցում, Արամի և Աբովյան փողոցների խաչմերուկում, Մոսկովյան փողոցում, Կոմիտաս պողոտայում, Ալավերդյան փողոցում և Գայի պողոտայում։

Քաղաքապետարանի տեղեկատվությամբ՝ տոնածառերի գները կսկսվեն 2 000 դրամից՝ կախված բարձրությունից։ Ամենաբարձր ծառերի համար կարող է պահանջվել մինչև 15 000 դրամ։ Վաճառքի կետերում կտեղադրվեն նաև ծառերի ստանդարտներ, որպեսզի քաղաքացիները կարողանան ընտրել իրենց տան համար հարմար չափսը։

Քաղաքապետարանը հորդորում է ընտրել միայն օրինական ճանապարհով աճեցված ծառեր և խուսափել անտառներից ապօրինի կտրված տոնածառեր գնելուց։ Ծառերի ծագման մասին վաճառողները պարտավոր են տրամադրել փաստաթուղթ։

Ամանորյա տոնածառերի վաճառքը կսկսվի դեկտեմբերի 1-ին

Ամանորյա տոնածառերի վաճառքը Երևանում կսկսվի դեկտեմբերի 1-ին։ Այս մասին տեղեկացրել է Երևանի քաղաքապետարանը։ Տոնածառերը կվաճառվեն 12 կետերում՝ Կասկադի հարավային հատվածում, Հանրապետության հրապարակում, Մաշտոցի պողոտայում, Կենտրոնական փողոցում, Ազատության հրապարակում, Թումանյան փողոցում, Արամի և Աբովյան փողոցների խաչմերուկում, Մոսկովյան փողոցում, Կոմիտաս պողոտայում, Ալավերդյան փողոցում և Գայի պողոտայում։

Քաղաքապետարանի տեղեկատվությամբ՝ տոնածառերի գները կսկսվեն 2 000 դրամից՝ կախված բարձրությունից։ Ամենաբարձր ծառերի համար կարող է պահանջվել մինչև 15 000 դրամ։ Վաճառքի կետերում կտեղադրվեն նաև ծառերի ստանդարտներ, որպեսզի քաղաքացիները կարողանան ընտրել իրենց տան համար հարմար չափսը։

Քաղաքապետարանը հորդորում է ընտրել միայն օրինական ճանապարհով աճեցված ծառեր և խուսափել անտառներից ապօրինի կտրված տոնածառեր գնելուց։ Ծառերի ծագման մասին վաճառողները պարտավոր են տրամադրել փաստաթուղթ։

კიდევაც არჩეული იქნა გამგეობაში. ამით გათავდა ეს უფერული და «შინაური» კრება. **ზანა.**

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

თფილისის უურნალისტთა საზოგადოების წევრთა კრება შესდგა კვირას, 21 თებერვალს. კრებამ მოისმინა ანგარიში ძველ გამგეობისაგან. ანგარიშიდან გამოირკვა, რომ გამგეობას გაუმართავს საღამო ა. ჩეხოვის მოსაგონებლათ და მოუხდენია რამდენიმე სხდომა. მასვე დაუწყია ეგრეთ წოდებულ ბატაილ-მირზოევის საქმის გამოძიება კრებამ მოისმინა სარევიზიო კომისიის ანგარიშიც, რომელიც ისე ბუნდოვანათ, ისეთი უფორმოთ იყო წარმოდგენილი, რომ ანგარიშიდან ვერაფერი გაიგეს. სარევიზიო კომისიის წევრთ ისიც არ სცოდნიათ, კომისიის თავმჯდომარეთ ვინ ითვლებოდა. ერთმა წევრმა თავმჯდომარეთ დანდუროვი დაასახელა, რომელმაც უარი სთქვა, მე კომისიის თავმჯდომარეთ არავის ავურჩევივარო. ამ გარემოებამ კრებაზე კომიკური ხასიათი მიიღო. რადგან საზოგადოების შემოსავალ-გასავალი დიდ ჯამს არ შეიცავდა, ამიტომ კრებამ კომისიას წინადადება მისცა რევიზია იქავე მოეხდინათ, რაც სარევიზიო კომისიამ შეასრულა. სარევიზიო კომისიის ანგარიშიდან გამოირკვა, რომ საზოგადოების კასაში ამ ჟამათ 200 მ. ითვლება. შემდეგ ამისა მოხდა არჩევნები გამგეობისა და სარევიზიო კომისიისა. გამგეობაში არჩეულ იქნენ პ. გელეიშვილი, ტ. ვართანიანი, ფრანჩესკა, მ. ჯაბარი და სპასსკი. კანდიდატათ სტავროვსკი. სარევიზიო კომისიაში დასტოვეს ისევ ძველი წევრნი: ა. სალარიძე, ვლ. ელიავა და დანდუროვი.

ქუთაისის სათავად-აზნაურო ბანკში. 20 თებერვლიდან სხდომები დაიწყეს. გაირჩევა ბანკის წარსული წლის ანგარიშები.

კიდევ ვერას კატასტროფის შენახებ. როგორც გავიგეთ, ვერის კატასტროფის საქმე ჯერ კიდევ არ დამთავრებულა. გამომძიებელს რუსანოვს მოწმეებათ ტრამვაის მუშები გამოუწვევია, რომლეთანაც თითქმის ყოველ დღე დაკითხვებს ახდენს. ამასთანავე გადაუწყვეტია ვერის დაღმართის „გეგმა“ შეადგინოს.

ტრამვაის ახალი ლიანდაგი ამ დღეებში ტრამვაის დირექცია შეუდგება ტრამვაის რკინის გზის ახალი ლიანდაგის გაყვანას. ლიანდაგი ავჭალის ქუჩიდან ნაძალადევამდე გაივლის; გაივლის მუხრანის ხიდზე და ფუნიკულიორის სადგურის მახლობლათ.

სახალხო სახლი. 21 თებერვალს სახალხო სახლში სახალხო უნივერსიტეტის ინიციატივით გადახდილ იქნა პანაშვიდი ვ. ფ კომისარჟევსკაიას მოსაგონებლათ. ნ. ე. ერმოლაევმა წარმოსთქვა სიტყვა: შემდეგ გაიმართა ლექცია და კონცერტი. ლექციას ხალხი ბლომათ დაესწრო.

თფილისის ებრაელები. თფილისის პოლიცმეისტერმა განკარგულება მოახდინა, რათა ეხლავე შეამოწმონ თფილისის ებრაელების ადგილობრივი ცხოვრების უფლება.

„წრის“ კრება. კვირას, 21 თებერვალს, შესდგა სასალხო სახლთან არსებულ ქართულ წარმოდგენების მომწყობი წრის წევრთა კრება. კრებამ მოისმინა და დაამტკიცა წარსული წლის ანგარიში. აირჩა წრის გამგეობა 9 კაცისაგან შემდგარი: მაღალიშვილი ვ. გ., ვახვახოვი, დუმბაძე დ. მ., ლასხიშვილი გ. მ., ჭიაბერაშვილი ა., ტოროშელიძე ს. მ., რცხილაძე ი., თავდიშვილი ს. დ., კალანდაძე ე.—კანდიდატებათ: ნ. ელიავა, ი. ძნელაძე და სურმავა. სარევიზიო მისიაში დასტოვეს ძველი წევრნი.

ორ ავიანი ბავშვი. სოფელ ნაგომარში (გურია) არა ჩვეულებრივი ბავშვი დაიბადა. ბავშვს ერთ კისერზე ორი თავი ება. ორივე თავები ერთი მხრით იხედებოდენ. თავებზე ჩვეულებრივი თვალები, ცხვირი, პირი და ყურები ემჩნეოდა. ტანზე სამი ფეხი ება, თითო ფეხზე—სამ-სამი თითი. ორი ხელიც, ერთი ჩვეულებრივი, ხოლო მეორე—იდაყვით ზურგზე ქონდა დაწებებული. ქონდა ერთი საჯდომი. საშარდე სულ არა. არც ქალი იყო, —არც ვაჟი. („ფ“)

შუამდგომლობის უარ - ყოფა. კავკასიის ნამესტნიკის თანაშემწემ ქუთაისის გუბერნატორს აცნობა შეატყობინოს სოხუმის თვითმართველობას, რომ მისი შუამდგომლობა ახლი-აფონის შარა გზის მიმართულების შეცვლის შესახებს, უარყოფილიაო.

საბურთალოს მცხოვრებლებმა ქალაქის გმაგეობას თხოვნით მიმართეს, რათა გამგეობამ ზომები მიიღოს ხსენებულს მიდამოში წყლის-საყვანის დასაარსებლათ. ინჟინერ გ. ზ. ქურდიანის გამოანგარიშებით წყლის-საყვანი 6 ათასი მანეთი ეღირება, ამ ფულიდან ქალაქის გამგეობა მხოლოდ 1500 მ. მიიღებს თავის თავზე.

იურიდიულ საზოგადოებაში. 19 თებერვალს თფილისის საოლქო სასამართლოს შენობაში შესდგა იურიდიულ საზოგადოების წევრთა კრება. გ. ბ. გვაზავამ მოხსენება წაიკითხა. „ვექსილების“ შესახებ. ისტორიულათ აღნიშნა ვექსილების წარმოება, ვესილების მნიშვნელობა, მათი სხვადასხვა ფორმა, შეადარა ერთი მეორეს გერმან. და რუსული ვექსილი და და დაასკვნა, რომ რუსული ვექსილების წესდება 1902 წლიდან ისეთივე ხასიათსა და ფორმას ღებულობს, როგორიც აქვს გსრმანულ ვექსილსაო. კამათში მონაწილეობა სხვა რამდენიმე იურისტმაც მიიღო. რადგან კამათმა დიდხანს გასტანა, ამიტომ მეორე მოხსენება ვ. ი. ცივიანოვისა აღარ შემდგარა.

ახალი დრამატიული საზოგადოება. ბაქოს ინტელიგენტთა ერთ ჯგუფს გადაუწყვეტია დრამატიული საზოგადოება დაარსონ, რომელიც რეგულიარულათ გამართავს წარმოდგენებს ქართულ და სომხურ ენებზე. ამ საქმის შესახებ თათბირი უკვე შესდგა,—რომელსაც ხალხი ბლომათ დაესწრო. საზოგადოებაში მონაწილეობის მიღების მსურველნი ბლომათაა. („კ.“)

გადასახლებულთა დაბრუნება. კავკასიის ნამესტნიკის თანაშემწემ ვიატკის გუბერნიაში გადასახლებულთ სამშობლოში დაბრუნების ნება დართო: ქუთაისის გუბერნიის მცხოვრებთ: ნ. ს. ჩხეიძეს; ვ. გ. მაწყვნლაძეს, და დ. ნ. გოგუას.

თავდასხმა. ს. დიდი-ჯიხაიშიდან გვატყობინებენ, 19 თებერვალს იქ ვიღაც უცნობნი თავს დაესხენ აქაურ მღვდელს, ადგილობრივ ბანკის მმაართველს გერასიმე ნუცუბიძეს. მღვდელი სიკვდილს გადარჩა. მიზეზი ჯერ გამოურკვეველია. ამის გამო სოფელში ბევრს აპატიმრებენ.

თავის მოკვლის განზრახვა. ს. წირკვალიდან გვატყობინებენ, (ჭიათურა). 15 თებერვალს აქ შემდეგი ამბავი დატრიალდა: ადგილობრივმა მცხოვრებმა გლეხმა პავლე გაფრიანდაშვილმა დანით ყელი გამოიჭრა. მიზეზათ იმას ასახელებენ, რომ ძმებს საერთო ჭონების განაწილება განუზრახავთ: პ. გაფრინდაშვილი წინააღმდეგი ყოფილა ამის, ჭონების დანაწილება მაინც მომხდარა და ამის შემდეგ პ. გაფრინდაშვილს დანით ყელი გამოუჭრია. ბოქაულიც მისულა. დაჭრილს უნიშნებია, რომ ყელი თვითონ მან გამოიჭრა და არავინ სხვა ამაში დამნაშავე არ არისო. დაჭრილი ჯერ ცოცხალია, მორჩენის იმედი არა აქვთ.

გადასახლებულის დაბრუნება. თფილისის გენერალ-გუბერნატორმა თფილისში დაბრუნების ნება დართო თფილისის ქალაქის საბჭოს ყოფილ ხმოსან ლ. ა. მამულოვს, რომელიც ადმინისტრატიული წესით გადასახლებული იყო თფილისიდან.

უგზო-უკვლოთ დაკარგულნი. პოლიცმეისტერმა განკარგულება მოახდინა, რათა პოლიციელებმა ენერგიული ზომები მიიღონ თფილისის მცხოვრებთა ნ. ფირაძის პატარა შვილის, შალვასი—4 წ. და მ. მუზიევის პატარა ქალის, ელისაბედის მოსაძებნათ, რომელიც ამ დღეებში კრასნაგორის ქუჩაზე ერთათ თამაშობდენ და ჯერ სახლში არ დაბრუნებულან.

თავის მოწამვლის განზრახვა. 19 თებერვალს თფ. პროფესიონალურ სკოლის მოსწავლე ქალმა დუშეთის მაზრის მცხოვრებმა 16 წლის ს. ა. ელიოზოვამ თავის მოწამვლის განზრახვით კარბოლის სიმჟავე მიიღო. ავათმყოფი მიხაილოვის საავათმყოფოში წაიყვანეს. ავათმყოფის მდგომარეობა საშიშია.

სალდათის შეპყრობა. 2 თებერვალს პოლიციამ შეიპყრო „დრაგუნი პოლკის“ სალდათი ი. ა. ბალტუშიცი, რომელიც თფილისში იმალებოდა. შეპყრობილს თფილისის მაზრის უფროსს წარუდგენენ.

დაკარგული ბავშვი. გვთხოვენ დავბეჭდოთ შემდეგი: «1909 წელს აგვისტოს რიცხვებში სახლიდან გავიდა შალვა (პუპუკა) ანტონის ძე შავიშვილი და დღემდე არ დაბრუნებულა. მშობლები სთხოვენ ყველა იმათ, ვინც კი იცის რაიმე ხსენებული ბავშვის შესახებ, შეატყობინონ ოზურგეთში მასწავლებელ ქალს ხვარამზე ბერეჟიანს“.

—

მეცდომის გასწორება: ვ. რუხაძის ლექსში, «ობოლთ მხსნელი» („ახალი სხივი“ № 16) პირველ კუპლეტში შეცდომა შეგვეპარა: «ცივი ქოხი ზუზუნებდა», კვნესდა ქარი წამოხრილი»—უნდა იყოს: «ცივი ქარი ზუზუნებდა, კვნესდა ქოხი წამოხრილი».

— ამავე ნომერში, „იკას“ წერილში—«დაგვიანებული დასაბუთება»-ში დასტამბულია:«1906 წლ. საზოგადოების კანონს»—უნდა იყოს: „საზოგადოებების და კავშირების კანონს“.

—

ავლაბარი. „სოფელი ვნახე უძღები, შიგ გავიარე უჯიხოთ“, ეს ანდაზა ზედ გამოჰკრავს ავლაბრის მცხოვრებლებზე. ტრამვაის რკინის გზაზე არსად არ სდებს ისე ამბები, რომელსაც ავლაბარში აქვს ადგილი. ბილეთების დარიგების დროს არსად კონკას არ აჭერებენ, ავლაბარში კი ეს წესათ შემოღებულ. ტიციანოვის შუა ადმართზე კონკას აჭერებენ და სანამ ეყენა მგზავრებს ბილეთებს არ დაურიგებენ, გაგონს ადგილიდან არ დასძრავენ. მგზავრების საყვედურებს არავინ უგრადებს არ აქცევს. კონდუქტორები ხასუხათ ამბობენ: ახლა ბძანება ასეთი გვაქვსო. ხშირათ ხდება, რომ ხალხით გაჭედილი ვაგონი 10—15 წუთი დგას ერთ ადგილას, სანამ ეყენა ბილეთები არ დაურიგდებათ. ვინც ხვთლუქში არ მიდის, კონკიდან გადმოდიან და ფეხით წასვლას ამჯობინებენ

ხოლმე. ვორონცოვის ხიდიდან აღებული შაურიანი ბილეთები ტყუილა კარგებით ქალაქის მამებს სხვა დროს მართლა გვჭირდებათ, რომ ახლა მოიცლონ, სუფთა წყალი თხოვნას თხოვნაზე გვგზავნით ქალაქის თვითმართველობაში და ვთხოვლობთ 300 მანეთიანი ხიდის დირსი გაგვხადონ, მაგრამ ეურსაც არავინ იბერტყავს. კახეთის ხეყს გაღადმა მცხოვრებლებმა ტყუი ამინდის დროს ან შეტრე შავლეს ხიდს უნდა მიმართონ, ან კახეთის ქუჩით უნდა მოიარონ, რომ სახლში დაბრუნდეს. ქალაქის მამებს ავდარის მცხოვრებნი მხოლოდ გაღასხადების აკრეფის დროს გაახსენდებათ ხოლმე, სხვა დროს კი მათთვის თავს არ იწუხებენ..

ადგილობრივი.

ახალი ნაკადული სახალხო განათლების საქმეში.

(ქუთაისის სახალხო უნივერსიტ. მოქმედების გამო)

II

14 თებერვალს სახ. უნივერსიტეტის ხელმძღვანელებმა უკვე მეორე სახალხო ლექცია გამართეს აქ. ეტყობა, იგი უკვე შეუდგა სისტემატიურ მოქმედებას; ეტყობა, მისი ხელმძღვანელნი ამ საქმისათვის ძალ-ღონეს არ ზოგვენ, სულით და გულით უნდათ მოარწყონ ამ ახალი ნაკადულით ჩვენი ცხოვრების გაყამირებული ნიადაგი. და მართლაც, დროა ჩვენმა ინტელიგენციამ სკოლებს გარეთ დარჩენილ მშრომელ ხალხს მეცნიერული ცოდნის შეძენა გაუადვილოს. საჭიროა ქუთათურმა ინტელიგენციამ თავი მოიყაროს ამ სახალხო-კულტურულ დაწესებულების ჭერ-ქვეშ და მის გაძლიერება-გაღონიერებას მეტი დრო და ენერგია შესწიროს. საჭიროა, რომ ის ნდობა, რომელიც ინტელიგენციამ სხვადასხვა დაწესებულებებში სამსახურით დაკარგა, ვერ წაუძღვა რა მათ სახელოვანათ,—დღეს ამ წმიდა სახალხო დაწესებულებაში გულწრფელ მოღვაწეობით აღადგინოს, თუ უნდა, რომ „ხიდი მუდამ ჩატეხილი“ არ იყოს მისა და ხალხს შორის. ვისაც „თვალი ხედვათ აქვს და ყური სმენათ“, დღეს ჩვენ „საავარდო და სამაისო ქუთაისშიაც“ ველირსეთ ამ სახალხო საქმიანობის მოწყობა-მოგვარებას; დროც ესაა და მაშ მოუწოდოთ ამ სამეცნიერო ტაძარში სამეცნიერო მოძღვრებათა საქადაგებლათ მდაბიო ხალხის შესამეცნებლათ, მათ გასათვითცნობიერებლათ. საქმე მოწყობილი და დაწყებულია. საჭიროა მისი ძალების შემატება, გაღონიერება, პროგრამის გაფართოება, აქტიურ მომქმედ პირების შემატება და ამ რიგათ, ერთსულოვანი, გაბედული და გულწრფელი მოღვაწეობა..

ახლა ორიოდე სიტყვა 14 თებერვლის

ლებმა გადასწყვიტეს ნავ-ტიკით გასვლა მიეტოვებინათ და იერიში მიეტანათ ხიდიდან, მაგრამ თუ კავკასიელები, რომელთა რიცხვი არ აღემატებოდა ოც კაცს, შესაფერად კარგად იყვენ შეიარაღებული, ჭურთებს ყველას კაჟიანი თოფები ეჭირათ, ისიც სამ-სამი სროლის საგძლით. ამისათვის კავკასიელებმა არჩიეს ჯერ-ჯერობით თავი დაენებებიათ მტერზე მისვლისათვის და უკან დაბრუნდენ.

წვიმამ კიდევ უმატა. სალოკლდეებში ქალამნებით სიარული ყოვლად შეუძლებელი შეიქნა კავკასიელთათვის. ორი ვერსის სიმაღლე კლდე მეორე დღის დილის ათ საათზე ძლივს აღწიეს და ფეხებ-დასერილები დაღალულ-დაქანცულები მნახველნი კარავებში მიიფანტ-მოიფანტენ. ყუმბარები წვიმას ისე დაესველებინა, რომ ექვსში არც ერთი არ გასქდა.

შორიდანვე მოსჩანდა, რომ მტერს ცხენოსანი ჯარი ემატებოდა და სროლა მატულობდა. ეხლა ხომ რევოლიუციონერები სულ იძულებულნი ხდებოდენ მტერზე იერიშის მიტანაზე ხელი აეღოთ და ხარზანში მყოფ ამხანაგებისათვის ეცნობებინათ ამბუში მდგომარეობა, აგრეთვე ერჩიათ, ხარზანელებს უკანიდან აზვინის გზით წამოეველოთ მტრისთვის. თუმცა ამბუში მყოფ რევოლიუციონერებსაც არ გაუჭირდებოდათ მტერზე მისვლა, მაგრამ ზარბაზნების უქონლობის გამო იძულებულნი ხდებოდენ სხვა გვარათ როგორმე მოქცეულიყვენ. ამბუს მთიულეთიდანაც მათ განადგურებით ემუქრებოდა ვინმე სეიდ-ნიზამი, რომლის წინააღმდეგ გაიგზავნა 40 კაციანი პატარა დათიკოს და არსენას ხელმძღვანელობით. (ეს არსენა აგერ ექვსი წელიწადია სპარსეთში იმყოფება. რჯული გამოუცვლია და ალი-ხანს უწოდებენ. გვარათ თოიძეა გურულია 1909 წ. 8 დეკემბერს ის ენზელიში დაატუსაღეს რაზმელებმა შანტაჟისტობისათვის და გადასცეს რეშტის გუბერნატორს. რაზმში ყოფნის დროს პატიოსნათ იქცეოდა) რაზმი დროზე ჩავიდა სეიდ-ნიზამის სოფელში. ყველას იარაღი აჰყარა და სეიდ-ნიზამს წინადადება მისცეს რევოლიუციონერებს შეერთებოდა, რაც მან აი სრულა.

ხარზანში მყოფ რაზმთან ორი ქართველი წავიდა, რომლებმაც ურჩიეს ყაზვინის გზით უკანიდან მოვლა და თავს დაცემა ამბუში მყოფ მტრისათვის, მაგრამ ხარზანელებს არ ეცალათ მათთვის, რადგანაც მათ სოფ. ნაჭში შეტაკება მოუხდათ რეაქციონერებთან. თუმცა მტერი დამარცხდა, (მტერს მოუკლეს 104, დაუჭრეს 70 კაცი). მეტი წილი დახოცილ დაჭრილებისა უდანაშაულო ხალხი აღმოჩნდა. ამოდენა ხალხის დახოცვა ტყუილ-უბრალოთ, ბრალად ედებოდა ეფრემს, რამაც მითქმა-მოთქმა და კინაღამ არეულობა გამოიწვია სპარსელებში, მაინც ხარზანელებს სურსათი შემოკლებოდათ და ამბუში წასვლა ვერ გადასწყვიტეს თვით ეფრემიც ყოყმანშია. ამბუში წასვლას ერიდება. ის ლოდინშია, რომ ხარზანში ყველა საუკეთესო ძალებმა მოუყაროს თავი, რის შემდეგაც ერთად გაილაშქრონ ყაზვინზე.

ამბუში მყოფ რაზმს ლოდინში იმედი დაეკარგა და ისევ მარტო არჩია მტერზე მისვლა, მაგრამ ზემო ხსენებული ამიდი-სულთანი რაღაც ყოყმანშია და ცდილობს ხელი შეუშალოს რაზმს, რომ მტერზე არ მივიდენ. ის ასე თურმე იმისათვის იქცეოდა, რომ რაც მეტი ხანი დარჩებოდა ამბუში, უფრო გაისქელებდა ჯიბეს. ის თურმე მუქარით ახდევინებდა მცხოვრებლებს ფულს, გლეხებს სცარცავდა და რასაც მოისურვებდა იმას სჩადიოდა. კავკასიელები მიუხვდენ ამიდი-სულთანს და ჩუმათ თვალყურის დევნება დაუწყეს. ამიდი სულთანიც მათ, სამაგიეროთ, მიუხვდა თუ რა საფრთხე მოელოდა და კავკასიელების დროებით თავიდან მოცილება განიზრახა. მან კავკასიელთა რაზმს წინადადება მისცა სხვა სოფელი დაეპირათ. ეხლა კი ველარ მოითმინეს კავკასიელებმა და ქართველმა პატარა მიშამ მის მოსაკლავად გაიწია. ამიდი-სულთანმა დამალვით უშველა თავს. კავკასიელებმა მიატოვეს ამიდი-სულთანი და იერიში მიიტანეს მტერზე. ცოტა ხნის სროლის შემდეგ მტერი გაიქცა და მთის სოფლებს შეეფარა, მაგრამ რაზმი გამოეკიდა მას და მოსვენებას არ აძლევდა. ღამე რაზმმა დაიკავა კიაზ-ნიზამის სოფელი, გარშემო დარაჯები დააყენა და მტერს კიდევ ელოდა. შუა ღამე იყო, როდესაც დარაჯებმა შენიშნეს მთებისკენ მომავალი რაზმი. „ქიმდი“ (ვინ ხარ) იყო შეკითხვა: „სან ქიმ ვარ“ („შენ თვითონ ვინ ხარ“) იყო პასუხი და მორიგმა დარაჯმა თოფი ესროლა მტრის რაზმს. რაზმი ქვევით სოფლისაკენ გაიქცა, მაგრამ თოფის ხმაზედ დანარჩენი რევოლიუციონერები წამოცვივდენ, წინიდან გზა შეუკრეს გაქცეულებს და 10 ქალი და კაცი შეიპყრეს.

შეპყრობილებში აღმოჩნდა სულ უმცროსი შვილი კიაზ-ნიზამისა, მოურავი და უფროსი ცოლი. რევოლიუციონერებმა გარდა კიაზ-ნიზამის შვილისა ყველა გაანთავისუფლეს, უფროსი შვილი კი, ჯარის ხელმძღვანელი წისქვილში დამალულიყო. ეს პატარა ტყვე გურჯებმა თან წაიყვანეს და გასწიეს ხარჭანისაკენ. ქურდ-მძარცველი ამიდი-სულთანი ამბუში მიატოვეს, რომელიც მხოლოდ ყაზვინის აღების შემდეგ ჩავიდა ყაზვინში.

უმცროსი ვაჟიშვილის ტყვეობამ, რომელიც ყველაზე საყვარელი იყო თურმე მოხუც მშობლებისათვის, თავზარი დასცა კიაზ-ნიზამს. ის კარგად უწყოდა, რომ თუ გაბედავდა რამეს რევოლიუციონერების საწინააღმდეგოს, საყვარელ შვილს ველარ იხილავდა. მეტი გზა არ იყო, უნდა იარაღი დაეყარა და დამორჩილებოდა რევოლიუციონერებს. აი ამ პატარა ტყვით ისარგებლეს რევოლიუციონერებმა, რომელმაც უდიდესი სარგებლობა მოუტანა მთელ სპარსეთს. თუ რევოლიუციონერებს ეს ბავშვი არ ჩაეგდოთ ხელში, მათ ყაზვინის აღება ძალზე გაუჭირდებოდათ და შეიძლება დამარცხებულიყვენ. ამას გვიმტკიცებს ის, რომ თუმცა კიაზ-ნიზამი თავის 700 ქურთით შვილის გულისთვის ადრევე დანებდა რევოლიუციონერებს, ბრძოლამ მაინც ჩვიდმეტი საათი გასტანა ყაზვინში და ცოტას გაწყდა, არ დამარცხდენ რევოლიუციონერები.

19 აპრილს ხარზანიოან შეერთებული რევოლიუციონერთა რაზმი დაბანაკდა თეირანის გზაზე ს. ბეკენდში. ს. ბეკენდი მოტიტვლებულ მინდორზე მდებარეობს, საიდანაც 30 ვერსის სიშორეზე მოსჩანს მუდამ მწვანე ყაზვინის არე-მარე. ყაზვინის სიახლოვით, მარცხნივ თეირანის გზისა, მდებარეობს სოფელი, რომელშიაც ამ დროს რევოლიუციონერების მოლოდინში შახის ჯარი იდგა. რევოლიუციონერებმა გაიგეს თუ არა ჯარის ბინა, მაშინვე მოახტენ ცხენებს და გასწიეს სოფლისკენ. როდესაც რაზმი სოფელს მიუახლოვდა, ორათ გაიყო და გარს შემოერტყა, მაგრამ სოფელში არავინ დახვდათ. ჯარს იმ დილით ბინა გამოეცვალა. ახლა რაზმს მეტი გზა არ ქონდა, ყაზვინზე უნდა მისულიყო. რაზმი შეფიქრიანდა და არ იცოდა რა ექნა. რეშტის გზიდან ყაზვინში შესვლა ყოვლად შეუძლებელი იყო. მთელ ყაზვინს გარშემო ორი საჟენის სიმაღლე კედელი აქვს შემოვლებული და ყველა მხრიდან შესავალ გზებში მაგარი ალაყაფის კარებია, რომლებიც ღამის ათ საათზე ყოველ დროს იკეტებოდა და შესვლა უნიშნოთ არავის შეეძლო. რეშტის გზის შესავალ ალაყაფის კარის გვერდით გარედან იყო კარგა მოზრდილი ჭარვასლა, რომელშიაც 700 ყარადაღელით ჩასაფრებული იყო მოსი-ხანი. ეს მოსი-ხანი რამდენიმე ხნის წინათ აპირებდა რევოლიუციონერებთან შეერთებას და შემდეგ კი ღალატს, მაგრამ ყაზვინიდან მოსულმა ცნობამ რევოლიუციონერებს თვალი აუხილა და მოსი-ხანს უარი უთხრეს, რის შემდეგ მოსი-ხანი აშკარათ შეუერთდა ყაზვინში მყოფ შახის ჯარს და რევოლიუციონერებს ემუქრებოდა.

ყარადაღელები სპარსეთში კარგი მებრძოლი ხალხია და მათთან კარებშივე შეტაკება რევოლიუციონერებს იაფად არ დაუჯდებოდათ. ამისათვის რაზმმა გადასწყვიტა ასცდენოდა რეშტის შესავალ გზას, მოევლო თეირანის გზით და ქალაქში ისე შესულიყო. ყაზვინში მყოფი ჯარი სრულიად არ მოელოდა თეირანის გზით მტერს და მთელი ძალა შიგ ქალაქში იყო დაფანტული.

კარგად შებინდდა როდესაც რაზმმა გადაუხვია მარჯვნივ რეშტის გზას და მინდორ-მინდორ ცხენების ჭენებით მოურ-

ლექციებზე. ამ დღეს აუდიტორიას, მსმენელებს მომეტებულათ მდაბიო და საშუალო ცოდნით აღჭურვილნი შეადგენდენ. ესენი გულმოდგინეთ და მოწიწებით უსმენდენ ლექტორებს, რომელთაც თავი არ შეურცხვენიათ მათ წინაშე.

14 თებერვალს ორი ლექცია წაიკითხეს სახ. უნივერსიტეტის გულშემატკივარ-ხელმძღვანელებმა. პირველი იყო ექიმი კონსტანტინე ტყეშელაშვილისა: **„ფიზიოლოგია და მისი მნიშვნელობა“**, ხოლო მეორე ისტორიიდან, ქართული გიმნაზიის მასწავლებლის ალექსანდრე გარსევანაშვილისა: **„ვახტანგ მე-6 კანონმდებელი“**. ბ ტყეშელაშვილმა საკმაოთ თავდაბლურის კილოთი დაიწყო თავის პირველი ლექცია, რომლის შესავალში აღნიშნა: თუ რაგვარ ლექციების კითხვას აპირებს იგი, რა ღირსებისა იქნება და ვისთვისაა ისინი გამზადილი. მან მოუბოდიშა კიდეც მამენელებს: ვაი თუ ის საგანი, რომელზედაც მე თქვენთან ბაასს ვაპირებ, მეტათ და უადგილოთ ჩამითვალოთო; თუმცა ამის რწმუნება მეტი იყო, რადგან ფიზიოლოგია მეცნიერების ისეთი, პრაქტიკულათაც საჭირო, ცხოვრებაში ყოველდღიურათ გამოსადეგი დარგია, რომ მის უნივერსიტეტის პროგრამაში შეტანას უვიც და ხეპრეების მეტი ვერავინ დაძრახავდა ლექტორს და ასეთებისათვის კი ბოდიშიც მეტია.

ლექტორს თავის მსმენელებათ დაუსახავს მდაბიო მშრომელი ხალხი, მოზარდი თაობა, დაბალი და საშუალო ინტელიგენცია და არა უმაღლეს სასწავლებელში განათლება და დიპლომ მიღებულ ინტელიგენტნი, რომელთაც სასწავლებლებში უკვე მოუსმენიათ სისტემატიურათ მეცნიერების სხვადასხვა დარგები.

საზოგადოთ, ამ ახალგაზდა ლექტორის ლექცია კარგი, შინაარსიანი და გასაგები იყო. ეტყობა მას სინდისიერათ უმუშავნია მაზედ, რომ მეცნიერების ეს დარგი ასე გასაგებათ გადმოუქართულებია. მხოლოდ ამასვე ვეღარ ვიტყვით თვით წაკითხვაზე. იგი მეტათ აჩქარებულათ, განუწყვეტლათ, უპაუზოთ, შეუჩერებლათ კითხულობდა მას. ეს კი სამეცნიერო ლექციების კითხვას როდი შეფერის. აქ ხომ აუდიტორია ძველი ალთქმის ისტორიულ ზღაპრებს არ უსმენს ლექტორს, რომ ლექციის საზოგადო აზრი გაიგოს და მეორე დღეს ზეპირვით მოაგონოს იგი! პირიქით, აქ საჭიროა ყოველ სიტყვის, წინადადების ხმამაღლა, მკაფიოთ, დინჯათ, ღიღადებით გამოთქმა, რათა ეს აზრები შთაებეჭდოს მსმენელს მეხსიერებაში, მას ცოდნა დარჩეს გონებაში, ლექტორის ნალაპარაკევი გარკვევით აღიბეჭდოს მსმენელის გულსა და თავში. ეს თვისებანი კი ადვილათ მოიპოვება, მისით აღჭურვა შრომასა და პრაკტიკაზეა დამოკიდებული და ყოველივე ამის უნარი, ჩანასახი ექიმ ტყეშელაშვილს აქვს და „უეჭველია იგი მას განავითარებს და სამომავლოთ იგი უფრო დავაჟკაცებული წარმოგვიდგება თვალწინ.

ფიზიოლოგია ხომ ისეთი დარგია მეცნიერებისა, რომლის თვალსაჩინო ჩვენება, სურათებით ახსნა წაკითხის თუ ნათქვამის, ძლიერ საჭიროა. ჩვენი ახალგაზდა ლექტორი კი აქაც აჩქარდა და ეს საქმეც უცებ მოილია, გადაავლებინა რა თვალი მსმენელს მისგანვე მოტანილ ადამიანის სხეულის აგებულობის სურათებს, რომელსაც უფრო ხანგრძლივი ახსნა, დაწვრილებით ჩვენება ესაჭიროებოდა აუდიტორიისათვის.

აქვე მინდა აღვნიშნო ლექციებზე დამსწრე უბრალოთ მჭირდავთა ცუდი საქციელი. ბევრნი ლექციებზე თავის შექცევის გარდა, იმ მიზნითაც დადიან, რომ ჭუჩაში, ბულვარზე სალაპარაკოთ გაიხადონ ესა თუ ის ლექტორ და თავი შეიქციონ მათზე დაცინვის კილოთი მუსაიფით.

ასეთი საქციელი კი სახ. უნივერსიტეტის მსმენელებს არ შეფერის და ამგვარებს ურჩევთ რაც ადრე ჩამოშორდებიან ამ წმინდა საქმეს, მით უკეთესია, მათ ადგილს უფრო შესაფერისნი დაიჭერენ. ქუთათურ ახალგაზდა ლექტორებისაგან საუკეთესო პროფესორ-ლექტორებივით გამოცდილება-დახელოვნებას ჯერ-ჯერობით მაინც ვერ მოვითხოვთ და ჩვენი უადგილო, თუ უტაქტო დაცინვებით, თუ მათ ამ კეთილ საქმეზე ხელი ავაღებინეთ, გული ავუცრუვეთ, ისევ—მილიუკოვ-კარეევ და მათგვარ ლექტორებს აქ არავინ ჩამოგვიყვანს და ბოლოს სახალხო უნივერსიტეტის სახელწოდება ღა შეგვრჩება ხელში...

14 თებერვალს მეორე ლექცია მასწავლებელ ალ. გარსევანაშვილმა წაიკითხა. მას თავის ლექციის საგნათ ჩვენი ისტორია აერჩია და აქ კი იგი ამ ხელათ შეჩერებულა მეთვრამეტე საუკუნეზე და მართლაც ნათლათ, გარკვევით და ყველასათვის გასაგებათ დაგვისურათა მან ჩვენი ისტორიის ეს საბედისწერო საუკუნე, ვახტანგ მეექვსის პოლიტიკურათ დაცემის ხანა. ესეც, როგორც პირველი ლექტორი, დაპირდა მსმენელებს ესაუბროს მათ დრო გამოშვებით საქართველოს ისტორიიდან. მეტათ მოხდენილი და დროის შესაფერი მართლა სახალხო უნივერსიტეტს მსმენელებისათვის საქართველოს ისტორიიდან ადვილ-გასაგები ლექციების კითხვაა. ბ. გარსევანიშვილის ლექციას არა თუ მდაბიო მსმენელნი, ბევრი რუსულ და უცხო ენებზე აღზრდილნი ინტელიგენტნი, აფიცრები და ჩინოვნიკებიც გულმოდგინეთ ისმენდენ, რადგან მათ ყურს, უეჭველია, პირველათ სმენია სამშობლო ისტორიიდან ამგვარი ლექციები. და ან კი სად უნდა მოისმინონ იგი?! პირველ დაწყებით, საშუალო, თუ უმაღლეს სასწავლებლებში, სადაც ყველაფერს ასწავლიან და ქართულს ან სულ არა, ან კიდევ საყველპუროთ იმეტებენ, მაგრამ ესეც ფაქტიურათ ყბად-ასაღებ და წყალ-წასაღებ საქმეთაა მიჩნეული?!...

ამიტომ სახალხო უნივერსიტეტის ტაძარში ამ გვარი ლექციების კითხვა,—ეს ერთგვარი საზოგადოებრივი შკოლა იქნება ქალაქის მკვიდრთათვის, რომელსაც არც სწავლის მოწმობა დასჭირდება, აქ არც სასწავლო წლიური გადასახადია, არც კეთილსაიმედობის მოწმობა პოლიციიდან და არც სხვა ამგვარი სახ.-განათლებისსულის შემხუთავი პირობები. ამიტომაც ამგვარათ ლექციების მკითხველნი ერთი ორად უკეთეს პირობებში არიან.

კერძოთ ბ. გარსევანიშვილის ლექციაც შინაარსიანი იყო. მანც ადვილ-საგების ენით დაახასიათა მეცხრამეტე საუკუნის ახალ ცხოვრებისაკენ გარდმოვალი ხანა, მეფე ვახტანგ—VI-ის დადებითი კულტურული მოღვაწეობა და უარყოფითი მისი პოლიტიკოსობა, რომელშიაც მან საკმაო სიბეცე გამოიჩინა თავის ერის ბედ-იღბლის გადაწყვეტაში.

ბ. გარსევანიშვილის ლექცია თავის შინაარს გარდა, საინტერესო შეიქნა ლექტორის თავისუფალი და დალაგებული კითხვა-ლაპარაკითაც. მას არ ეტყობოდა წინა ლექტორებივით ლექციების კითხვაში გამოუცდელობა, აჩქარება, მანოტონური, გაბმული ხმით კითხვა. იგი აუდიტორიას მამაშვილურათ ელაპარაკებოდა; მართალია, ესეც სხვებსავით დაწერილ ლექციას კითხულობდა, მაგრამ ისე, მოხდენილათ რომ ზეპირათ წარმოთქმული გეგონებოდა. ლექტორი აუდიტორიამ ტაშის ცემით დაახლდოვა.

ასო.

ᲕᲘᲜᲐᲐ ᲛᲐᲠᲗᲐᲚᲘ?

(ჩოლოქის მამულის გამოსყიდვის შესახებ გურიაში)

თანახმათ სახელმწიფო-სასზნაურო ბანკის მმართველის წინადადებისა გურიის ახალშენების რწმუნებულებმა ვიქონიეთ მოლაპარაკება დეპუტატ-მკვანეთის წარმომადგენლებთან. 15 თებერვალს ოზურგეთში მოვიდა 12-მდე კაცი, რომლებმაც თავიანთ თავს რწმუნებულები უწოდეს. ჩვენ ვეუბნებით მათ ეგეთი, გასთხოვეთ მშვიდობიანათ საქმის გათავებას, უკანასკნელ შეთხვევაში სამედიატორო სამართალში გამოწოდა. გვთხოვეს: ვადა მოგვეს გვადრეგეთ, ხალხს მოველაპარაკებით და გადაწრიდს შემდეგ მოგახსენებთო.

მეორე დღეს გამოცხადა 5 კაცი და კიდევ დრო გვთხოვეს, თან დაუმატეს: გუშინ რომ კაცები მოგველაპარაკეთ, ისინი რწმუნებულები არ ყოფილან, ჩვენ მოგასწარით თორემ უფრო «ვსტიოსანი» კაცებს გაახლებდითო.

მესამე დღეს, დიდის, ერმიდე ნაკუშაძესთან გვჭონდა საუბარი. «მეო,—სთქვა მან,—რაგორც ჩოდჭის მამულის ყოფილ მესაკუთრეს, სურვილი მაქვს გამოვეცადო ის (მამული) ბანკიდან და შემდეგ მოგეყიდო მას, ვინც მეტ ფულს მომცემსო. თუ ასე გინდოდათ, რატომ დროზე არ მომმართეთო?»

ამის შემდეგ ჩვენთან მოვიდენ დეპუტატ-მკვანეთის რწმუნებულები: ამბაკო ურუშაძე, ყარამან სურგულაძე, ნოე თოიძე და დიომიდე სხალაძე. ჩვენთან მოსვლამდის მათ ხანგრძლივი მოლაპარაკება ჰქონდათ ერმიდე ნაკუშაძესთან, რის შემდეგაც ზემოდასახელებული რწმუნებულები ძალიან უკმეხათ მოგვეშურენ: „ჩვენო,—სთქვეს მათ,—თქვენთან საუბარი არაფერი გვაქვს, არც მედიატორებში გამოგვგებით. ჩამოგვეხსენით ამ საქმეში, თორემ ოზურგეთში გვიცდიან, ჩვენ იძულებული შეგვქენით უკან გავბრუნებულიყავით. დეე მკითხველმა სახოგადოებამ დასდოს მსჯელი ვინაა მართალი: ჩვენ,—თუ დეპუტატ-მკვანეთის რწმუნებულები და ერმიდე ნაკუშაძე.

ახალშენის რწმუნებულები:
პაიჭაძე, ვარ. კალანდაძე.

თეატრი და ხელოვნება

ქართული თეატრი.

„შავი ბერი“. კვირას ვდ. მესხიშვილის სპენეფისოთ ქართულმა დრ. დასმა წარმოადგინა „შავი ბერი“, მოთხ. ან. ჩეხოვისა, გადმოკეთებული პიესათ დ. ტოლსტოის მიერ.

მოთხრობის შინაარსი მოკლეთ შემდეგია: მაგისტრი ანდრეი კოვრინი მეტის მეტი მეცნიერებით ძალზე დაიდგა, ამიტომ ქმეთის რჩეულთ ის მიდის დასასწავლებლათ ქალაქიდან სოფლათ—ეკორ ბესოცკის ოჯახში, რომელიც რაგორც მახსოვს, კოვრინის უოფილი პეკუნია. ბესოცკის სულ ხოლო ბადი აქვს, რომელსაც დიდის გულმოდგინებით უვლის და რომელიც დიდ შემოსავალს იძლევა. მას ვაჟი არა ჰყავს. ჰყავს მხოლოდ ერთი ქალი. დიდათ აწუხებს მას ის, რომ მისი სიკვდილის შემდეგ ამდენი ხნის ნაღვაწი, მისი საყვარელი საქმე დაიღუპება, ამიტომ ისე ეწუობა სქმე, რომ კოვრინს მოათხოვებს თავის ქალს ტანიას და დაამეცნებულათ, რომ მის ბადს ამის შემდეგ არა უშავს-რა, მარა კოვრინს გადაუტანიციის სახით ერთნაირი ავთმყოფობა დასჩემდება. ის ბევრს შრომობს და თავისი მეცნიერებით, თავის თავით ის კმაყოფილდა, რასაკვირველია. კოვრინის გადაუტანიციამ შექმნა რადაც თქმულება შავ ბერზე, შემდეგ ეს ბერი ხშირათ ეცხადება მას და ეუბნება ყოვლთვის ისეთ რამეებს, რაც კოვრინს მოსწონს, რაც მას ბედნიერათ ხდის. რასაც ფიქრობს კოვრინი თავის თავზე, საკუთარ დანიშნულებაზე ცხოვრებაში, იმასვე ეუბნება ბერიც. „შენ ავათ ხარ იმიტომ, რომ იმუშავე იმდენი, რამდენიც არ შეგეძლო, რასაც ვერ იტანდა შენი ორგანიზმი. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ შენი ჯანმრთელობა შენ შესწირე მსხვერპლათ იდეას და შორს არ არის ის დრო, როცა იმავე იდეას საკუთარ სიცოცხლესაც შესწირავ“, ეუბნება მას შავი ბერი. საზოგადოთ, ბერი ხშირათ ელაპარაკება კოვრინს ბედნიერებაზე, უკვდავებაზე და სხ. არწმუნებს, რომ ის მსწავლულია, გენიოსი; კოვრინის მსგავსი კაცები რომ არ იყოს ქვეყნათ, ყველფერი არარაობა იქნებოდა, ესენი არიან გმირები, გენიოსები, რომლებიც სიმართლეს ემსახურებიან და ამით კაცობრიობას დიდ სამსახურს უწევენ: სწირავენ მას თავიანთ ახალგაზდობას, ძალას, იდეას, ასე წარმოიდგინეთ, სიცოცხლესაც კი. ეს დიდებული ახრები კოვრინის მოსწონს, ის ბედნიერია. თავის ბედნიერებას ეს ავთმყოფი მსწავლული ხშირათ ბოლოთ გამოხატავს—შენ თუ ერთზე ედავებარკვები, ის მეორე, თავის ბედნიერების საკანზე გიბასუხებს. ამიტომ მისი ახლო ნათესავები სტირიან, მოსთქვამენ, მის განკურნებას ჰვიდებენ ხელს—წამლებს აძლევენ, საზოგადოება კი მას დასცინის რაგორც გკუაზე შერეულს. ჩვენის ახრით, სწორეთ აქ გამოხატება ჩეხოვის სუგეტური სახოგადოებისადმი, ვინაიდან—დასცინის ის თუ ექიმობს კოვრინს, ორივე შემთხვევაში მას ბედნიერებას უსპობს. თვითონ კოვრინი რასაკვირველია, თავს ბედნიერათ გრძნობს. მას არ უნდა განიკურნოს ასეთი ავთმყოფობისაგან, არ უნდა ცოტა ამუშაოს, გონება მიიდოს, შერჩეული სუეშელი სუკმას, გინაიდან მისი ახრით, „რაგორი ბედნიერები იყვენ ბუდა, მაჰმადი, შექსპირი, რომ თავიანთი კეთილები, ნათესავები, და ექიმები მათ არ ექიმობდენ ზეშთაგონების და ექსტაზების დროს. მაჭმადს რომ ვინები მიედო, დღე-დამეში მხოლოდ ორი საათი ემუშაა, ამ დიდებულ ადამიანისაგან არაფერი არ დარჩებოდა... ექიმები და საზოგადოთ კეთილი სალხი დაბოდის თავიანთი ექიმობით მთელს კაცობრიობას გამოაღუებენ—საშუალო ნიჭი გენიოსათ იქნება მიჩნეული, ცივილიზაცია დაიღუპება“... მარა კოვრინს მაინც არ ეშველებაინ, ექიმობენ და ამით მის ბედნიერებას სწამლავენ. კოვრინი კი ამბობს: „მე კარგათ გვრძნობ თავს, ბედნიერი ვარ, არავის ჩემი მოჩვენებებით ზარდი არ მოსდის—მაშასადამე, ჩემს კვლიუტანციაში ცუდი არაფერია. ბერიც არწმუნებს, რომ ის გენიოსია. კოვრინის შეკითხვაზე—რათ ეცხადება მას მოჩვენება თუ ის გენიოსია, ბერი უპასუხებს: „სადან იცი შენ, რომ გენიოს სალხს, რომელთაც ქვეყანა უკვრის, არ უნასვთ მოჩვენება. ეხლა უკვე ამბობენ, რომ გენიას შეშლილობასთან ნათესაობა აქვსო. ჯანმრთელი და ნორმალური მსოფლიო ქვეყნებრივი სალხია, რომელიც მხოლოდ ფურაში (стадо) გამოდგება. ასეთ ამბები მოსისეთ სალხს გააკვირვებს, რომელიც ცხოვრებას აწმეოში ხედავენ... ე. ი. ფურის (стадный) სალხს... კოვრინს მაინც სწამდობენ. საქმე მეტათ მწვავდება კოვრინსა, მის სიმამრსა და ცოლის შორის. ბესოცკი ფიქრობს: მე ვწამდობ, ვხარჯავ, მინდა ავათმყოფობისაგან გავჯკურნო, ის კი მეუბნება—რათ მწამდობ, რათ მისხობ ბედნიერებისო, შეურაცხყოფას მაყენებს:—შენ ჩვეულებრივი ადამიანი ხარ: მხოლოდ ფურაშეგმოდგება შენისთანა კაცით და სხვა...

დაბოლოს, გედარ ეწყობიან ერთმანეთს და ბესოცკის ოჯახს კოვრინი შორდება. ის მიდის მოსკოვში, შოლობს პროფესორის კათედრას, მარა მეტის მეტი ავთმყოფობისაგან დექცევს გედარ კითხულობს და მეცნიერებას გედარ ეკიდება. ის ჩერდება დრაებით სევასტოპოლში, სადაც მისი სიცოცხლის უკანასკნელი წამიც დგება, ის კვდება. სიკვდილის წინ ამბობს: „რა აუარებელი რამ მაქვს ცხოვრებას იმ ახრას, ანუ ჩვეულებრივი სიკეთისათვის, რაც მას შეუძლია მისცეს ადამიანს“—ამდენი შრომა, ამდენი ტანჯვა-წვალება და ნაყოფი—უბრალო პროფესორის კათედრა...

სევასტოპოლში სიკვდილის წინ ინახულებს კოვრინს მისი ყოფილი ცოლის ტანია და სწუვდება: „ოჰ ჩემო წუვდა! შენი მოზეზით მოკვდა მამაჩემი; მე მიგიბრალე შენ არაჩვეულებრივ ადამიანათ, გენიოსათ, შეგეყვარე—შენ კი შეშლილი გამოდექი“... კოვრინი უპასუხებს, რომ მათ ერმანეთის ვერა გაიგეს რა, აი რამაა საქმე! სიკვდილის ჟამს ცხადდება მას შავი ბერი და ეუბნება, რომ ის გენიოსია, რომ ის კვდება იმიტომ, რომ მისმა სუსტმა აგებულებამ დაჭარა ძალთა თანასწორობა და ვერ შეუძლია იყოს გენიოსის კარისხვეშ, მარა მისი სხეული ოქრას ასოებით ადიბეჭდება, ვინაიდან მან თავისი ნიჭი, სიცოცხლე, ძალა, ერთი სიტუვით, უკეთესი—იდეას შესწირა.

ეი მოკვდეთ მთელი მინისპირი. ჩვენის აზრით აქ ჩეხოვმა ერთმანეთს დაუპირდაპირა ჯანმთრელი ნორმალური სალხი, რომელნიც ჩვეულებრივ ადამიანებს წარმოადგენენ დედამიწაზე ფურაში გასარეკი სალხია და—არა ჩვეულებრივი, გენიოსი, რომელიც შრომობს იდეის უმაღლესი იდეალებისათვის, ბირველკლასური სალხი მოთხრობაში გამოყვანილია ბესოცკების სახით, მეორე—კოვრინის. მათ ერთმანეთის არაფერი ესმით და ამიტომ ორივე მხარე იტანჯება. ეს, რასკვირველია, ასე ხდება თუ ეს ორი ჯურის სალხი ერთმანეთის ნათესავ-მეგობრები არიან; გარეშე, ფურათ საზოგადოება კი კოვრინებს დასცინის, რადგან მისი გერა გაუგია რა და შეშლილი გვონია...

წარმოდგენა კარგათ ჩატარდა. კარგი იყო განსაკუთრებით მეორე მოქმედებაში ანრდილი (ე. ბოხრიდი) და მასთან მოდაპარაკე კოვრინი (ვდ. მესხიშვილი). მესხიშვილმა საზოგადოთ, მეშვეიდგრათ გადმოგვცა კოვრინის სულისკვეთება, მისი ტანჯვა... კარგი იყო ტანის როლში მ. მდივანი. ეგრე სემინარიის როლში კარგი იყო ივანიძე, თუმცა, ჩვენის აზრით, ბევრში რაგორც იტყვიან ის ამოდაშებდა...

საზოგადოება მრავლათ დასწრო.

მკითხველი.

რედაქტორ-გამომც. მ. არველაძე

განცხადება

კვილის საექიმო კაბინეთი
იოსებიდისა
(„გაუფრთხილდით კბილებს“-ის ავტორის, ფასი 15 კ.) კბილების აქიმობა, ორძილების, ძირების და პირიდან ცუდი სუნის. ხელოვნური კბილების ჩასმა. ნიხაილოვის ქუჩა, 124, კბილის საექ. კოლის გვერდით. (100—22)

ილი კავკასიის დეპო თესლეულობისა
ლარმესი
არსებობს 1872 წლიდან
№ 10 მიხაილოვის პროსპ. № 10
იყიდება
ახალი მოსავლის
თესლეულობა
გამოცდილი კარგის თვისებისა:
ბოსტნისა, ბალახისა და
ყვავილებისა, ხეებისა.
ს. საუკეთესო საკვები განრეკებისთვის არე ჩვენი გირგვლიანის დირს 25 კაპ. (10—3)

ბინა ყაზვინს თეირანის გზით. რაზმი მიუახლოვდა თეირანის შესავალ ალაყაფის კარს. ცოტა შეისვენა. ზოგი პაპიროსს სწევდა, ზოგი იარაღს და პატრონტაშს ისწორებდა... კვლავ დაიძრა რაზმი და მოულოდნელათ შევარდა ქალაქში, „იასშასუნ მარშრუტა“ იაგრიალა რაზმმა, რასაც მოჰყვა სროლა მაუზერ-თოფებისა და ბომბების გრიალი, რომლის ქუხილმაც მთელი ქალაქი შეარყია. რაზმი სროლით გაჰანდა დარხანისაკენ (გუბერნატორის სასახლისაკენ) მაგრამ ყველა მხრიდან მტრის სროლამ რაზმს გზა შეუკრა და ორ-პირ ცეცხლს შუა მოყვა. სასახლის გარეთ ჩასაფრებულ სარბაზებს სასახლეში მყოფმა ჯარმა ხალპების სროლით საშვალება მისცა ისინიც სასახლეში შეცვინულიყვენ, რომლებმაც გარეთ მიატოვეს სამოცამდე კარავი და სხვა მრავალი უმნიშვნელო რამეები და თავს უშველეს. დარხანის შესავალი კარი მაგრა მიკეტეს სარბაზებმა, ვერც ტყვიამ, ვერც ყუმბარამ ვერ იმოქმედა კარებზედ. ახლო მისვლაც კარებთან შეუძლებელი იყო, რადგანაც მთელი მიდამო გაჩაღებული იყო სხვადასხვა ფეროვანი საშუქებლებით. შუქში სროლა რევოლიუციონერებს არ შეეძლოთ, რისთვისაც მათ ჯერ საშუქებლების დახვრეტა დასჭირდათ. კარების განადგურება მხოლოდ ცეცხლს შეეძლო. მალე მოარბენიეს ვედროებით ნავთი. გარეთ მდგომი სადარაჯო ოთახი მთლიანათ მიათრიეს კარებთან, კარავებს, ხალიჩებს და რის დაწვა და ცეცხლის მოკიდება შეიძლებოდა, ყველაფერს ერთათ მოუყარეს თავი და საიდანაც შერკინულ კარებს ბოლო უჩანდა, გადაასხეს ნავთი, წაუკიდეს ცეცხლი, რომელიც ნელა მოედო კარებს და ხუთი საათის განმავლობაში ნაკვერჩხლათ აქცია. ეხლა კი შეცვივდენ რევოლიუციონერები სასახლის ალაყაფის კარებში, გაიფანტენ, ამოეფარენ კედლებს და ბრძოლაც გაჩაღდა. ეფრემი, პატარა—მიშა, აბრამა და რამდენიმე საუკეთესონი სასახლიდან გაექანენრეშტის გზისაკენ, გავიდენ ალაყაფის კარებში და ქარვასლაში ჩასაფრებულ მოსიახანს დაუწყეს ბრძოლა. ისედაც მცირე რაზმი (90 კაცი) აქეთ იქით დაიფანტა. ბევრი ლაჩარი, როდესაც მათი ამხანაგები იბრძოდენ და სისხლს ღვრიდენ, დუქნებში მიიმალენ და შორიდან უცქეროდენ რაც ხდებოდა. კარგა ხნის ბრძოლის შემდეგ დაიჭრა საშა, (იოსებ-ტატო) ტკიმანაური. მიშველე ძმებო—დაიძახა. იქვე ახლოს მტრის ცეცხლში გახვეული ილიკო მივარდა მას წელში დაებღაუჭა და ისე გზის პირას რუსაკენ მიათრევდა. ამ დროს ილიკოსაც მოხვდა შიგ გულში ტყვია და უგრძნობლათ დაეშვა მიწაზე.

ამ სურათის დანახვაზე დანარჩენი ამხანაგები გამწარდენ და შეუწყვეტელი სროლა გააჩაღეს. რამდენიმე ამხანაგი მიცვივდა დაჭრილებს და საავთმყოფოში წაიყვანეს. ალაყაფის კარებში მყოფ რაზმელებს გამარჯვების იმედი დაეკარგათ. ან რა შეეძლო შვიდ კაცს ოთხასთანო?!

მალე მათ წამოეშველათ ორმოცამდე კარგათ შეიარაღებული სპარსელები, რომლებიც საცვლების ამარა, დამკლავებულები, მხეცივით მისცვივდენ კავკასიელებს—„იაშასუნ გურჯი“ დასძახეს და მთელ სასახლეს კედლებიდან ზალპი მისცეს...

გურჯი სერგო.

(შემდეგი იქნება).